

TEMA: ARBEJDE & FRITID

Red.: Lene Granzau Juel-Jacobsen & Jonatan Leer

SOCIAL KRITIK nr. 159, 31. årgang 2019.
© Selskabet til Fremme af Social Debat

Redaktør: Benny Lihme / ben@socialkritik.dk
Redaktionens adresse:
Social Kritik, Nansensgade 68 kld.
1366 København K
Tlf: 20 63 99 63
www.socialkritik.dk

Betaling: Danske Bank
SWIFT-BIC: DABADKKK.
IBAN: DK08 3000 0002 8025 62
Reg.nr.: 9570 Konto: 2 80 25 62

Abonnement: Kr. 450,-
Nummer 159: Kr. 110,-

Fotografisk, mekanisk eller anden form for gengivelse eller mangfoldiggørelse af dette tidsskrift eller dele heraf er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Grafisk tilrettelægning
Susanne Whitta Jørgensen/Grafisk Himmel

Forsidelayout: Susanne Whitta Jørgensen med
installations-kasse af Tine Rask Eriksen:
"DET ERFARNE BLIK PÅ TIDEN"

Tryk: Narayana Press

Tidsskriftet Social Kritik udgives af foreningen "Selskabet til fremme af Social Debat". Selskabet blev stiftet d. 4. 5. 88., og har som formål at fremme og deltage i den offentlige debat om sociale emner. En af måderne hvorpå Selskabet realiserer formålet, er at udgive dette tidsskrift. Selskabet og tidsskriftet skal tjene som forbindelsesled mellem samfundsvidenskab, social forskning og den sociale praksis. Foreningen og tidsskriftet skal holde sig fri af parti- og fagforeningspolitiske interesser.

SOCIAL KRITIK's referencegruppe består af:
Flemming Balvig, Johs. Bertelsen, Ning de Coninck-Smith, Anders La Cour, Tine Rask Eriksen, Thorkild Høyer, Birgit Kirkebæk, Ida Koch, Øjvind Larsen, Birger Steen Nielsen, Henning Salling Olesen, Benedicta Pécseli, Knud Erik Pedersen, Annick Prieur, Flemming Røggilds, Lone Scocozza, Ove Sernhede, Søren Smidt, Peter Thielst, Morten Thing, Jørn Vestergaard, Joachim Wrang.

Emma González

GRUENS TEATER

Det er kun halvandet år siden, at 18-årige Emma González, hun gik i skole i Florida, holdt en bemærkelsesværdig tale ved *March for Our Lives*-demonstrationen i Washington foran en kæmpemasse bestående mest af unge på hendes egen alder. Talen varede 6 minutter 20 sekunder. Den tid det tog en svært bevæbnet gerningsmand at dræbe 17 af hendes venner på skolen i Florida. Endnu et skoleskyderi men denne gang skulle nationen vækkes.

Emma talte egentlig kun i et par minutter, resten af tiden stirrede hun ud i luften i tavshed, mens hun indimellem tørrede en enkelt tåre væk. Voksen samfundet, forældre, bedsteforældre, politikere, var under anklage for ikke at have gjort noget ved våbensituationen i USA. Talen blev fulgt op af andre taler og talere, effekten var enorm.

Og så her for nylig er det en svensk 16-årig pige, der fra en talerstol i FN i New York anklager de voksne for ikke at reagere hurtigt og effektivt på klimakrisen. Hvor vover I at svigte Jeres egne børn, lyder den stærkt følelsesladede anklage, som har fremkaldt store diskussioner om Gretas person.

Således i TV-programmet *Deadline* hvor den empati fattige videnskabsjournalist Lone Frank et par gange ugyldiggør Greta, fordi hun er "aparte" (ifølge Den Danske Ordbog "afvigende på en påfaldende måde"). Og pigebarnet skulle i øvrigt se at komme tilbage til skolen.

Tja, men hvad nu hvis "den aparte" har fundet ud af, at hvis skolen er for livet, så frygter hun ikke døden? Desuden, det man siger, er man selv.

Den britiske psykiater R.D. Laing havde en gang en ung kvinde i sin konsultation. Hendes symptom bestod i en konstant angst, fordi hun var overbevist om, at hun havde en bombe i maven. Hun havde altså gjort sig fortjent til diagnosen skizofreni, for det symptom jo klart beviser, at kvinden manglede realitetssans og ikke kunne skelne mellem ydre og indre. Det var godt nok i en tid, hvor der fandt en stærk atomvåben oprustning sted, men alligevel. Laing fandt ikke, at det var en sund reaktion på et sygt samfund. Men nok at tingene ville se bedre ud, hvis nogle flere tykhudede "normale" havde lidt af den samme sensitivitet, som hans patient. Hun skulle hjælpes med angsten, men sindssyg var hun ikke.

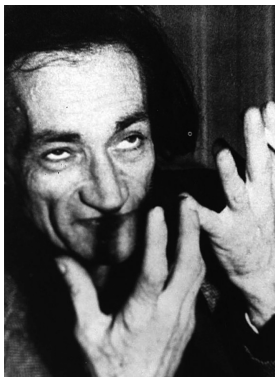

Greta Thunberg

I fuld voksen alvor mener Lone Frank så nu i TV-studiet, at det er bedre med Greta bag skolemuren end ude i samfundene, hvor hun skaber panik og angst blandt folk med sit "flæberi". Pigen er dog kun budbringer. Hun er som kanarifuglen i minen, der, når den faldt død af pinden pga giftgasser, fik minearbejderne op i en fart.

Min egen reaktion på FN-talen var en association til den franske teater teoretiker Antonin Artaud (1896-1948), én af Laings store inspirationer, og hans teori om "gruens teater". Mod slutningen af Gretas tale frygtede jeg, at vandmasserne ville opsluge hende, at hun som Artaud i sin tid, da han talte om pesten, levede sig så stærkt ind i pesten, at han måtte bæres fra forelæsningsstolen og ud til den blå vogn. Artaud var blevet offer for sin egen teori, som var at konfrontere publikum ved at lave grotesk og grimt teater som havde smerten i sig og som fik smerten til at brede sig til publikum.

Hvad nu, Lone Frank, hvis vi siger, at den svenske pige ikke skal bære ansvaret for at brede klima angsten, men at hun i stedet for, der på talerstolen, ER angsten? Hvad nu, hvis det er den kendte videnskabsjournalist, der ikke kan se på grund af den måde, hun ser på?

Antonin Artaud

INDHOLD:

TEMA: ARBEJDE & FRITID

Lene Granzau Juel-Jacobsen & Jonatan Leer INTRODUKTION: ARBEJDE & FRITID	4
Christoffer Pissarides DISRUPTIVE TEKNOLOGIER OG FREMtiden FOR ARBEJDET	6
Svend Brinkmann <i>Det halve menneske:</i> TIL FORSVAR FOR ET ARBEJDSFRIT LIVSRUM	14
David Spencer DERFOR BØR VI ARBEJDE MINDRE	21
Rasmus K. Storm <i>Eliteidrættens karriere reformer og samfundsmæssige relevans:</i> NÅR FRITIDEN BLIVER ET (UBETALT) ARBEJDE	23
Andreas Bonde Hansen AMATØR-VIKINGER <i>Og andre alternative historie-fællesskaber mellem fritid og karriere</i>	31
Lene Granzau Juel-Jacobsen BONDEN, SLAGTEREN OG AMATØRKOCCEN <i>En sociologisk analyse af den moderne ambivalens over for fødevareproduktion</i>	42
Jonatan Leer <i>Ned(e) med tiden:</i> HVERDAGSMADLAVNING SOM PLIGTARBEJDE, FORNØJELSE OG DISTINKTIV SOCIAL PRAKSIS	54
.....	
Klavs Birkholm EN UPÅAGTET REVOLUTION (anm.)	62
Peter Thielst DET SOM BARBARER IKKE HAR – OG INDVANDRERE NEDBRYDER (anm.)	67
Sebastian Cosmi BOKS	70
Morten Thing DEPRESSIONENS SORTE HUL (anm.)	79
Egon Clausen ALDERDOM PÅ UNDERSIDEN (anm.)	81
Benny Lihme "THE LUNATICS HAVE TAKEN OVER THE ASYLUM" (anm.)	83
Knud Vilby <i>Afghanistan:</i> INDBLANDING I UENDELIGE UFORSTÅEDE KONFLIKTER (anm.)	85
Peter Bundesen "HVIS ARBEJDE ER SÅ SUNDT . . ." (anm.)	87
Knud Vilby LAD OS OMFARNE DET HÅBLØSE EU (anm.)	90
Peter Thielst KULTURARV OG -GÆLD <i>Grundtvig som hotdog med cocio</i> (anm.)	92